בג ב מיי שם הלכה ויטו

כ. בד ג מייי שם הליייח: בה ד מיי שם הלטייו:

מסורת הש"ם

ל) פסחים פא: ע"ש, ב) [ל"ל הדתניא], ג) שם [תוספת זבין פ"ב], ד) [לעיל יד: וש"נ], ד) גי" א"מ ולא אלימא למיסתר או לא אמר כו׳, ו) וועי׳ תוס׳ פטחים שם ובתנחות נח. ד"ה ואיכא כתבו שזה מן סוגיות החלוקות], 1) ל"ל

תורה אור השלם ו. וְבִי יַמוּת מֵת עַלְיו ַבְּפֶתַע פָּתְאם וְטִמֵּא רֹאשׁ בְּפֶתַע פָּתְאם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלָּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טְהֶרֶתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי ָּבְּיְרֶשֶׁר. 2. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לאמר איש איש כי יהיה יַאָבּה אָיּשׁ אָי דְּיְהְיֶּה טְמֵא לְנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לְכֶם אוֹ לְדרֹתֵיכֶם ועשה פסח ליי:

נוסחת הריב"ו

או ואחר שגלח נודע לו: בו בו ביום: גן אם לא: דן שילא משם מלא לי': ה] דאפילו: וז ובשעה: זז שהוא טמא: ה] היורד: ט] מה דרך בגלוי אף כל טומאה: י] כגלוי: בן וכיון : לו אי למסתר כלומר דלא מיבעי ליה הכי אי סותר ז' או כולם אלא הכי קמבעי ליה אי סומר כלל או אינו

הנהות הב"ח (א) גמ' למ"ד כי דרך שפיר. נ"ב עיין בפסחים דף פ"א:

הגהות התוספות ז"ל דכשירד. 2. תיבות שחזקת טמא טמא נמחק. 3. ל"ל כדפרים. 4. מיבות 6. ל"ל כמו משגילת. ומימה סו. ל ל כנון ונקורינו. ומינוי כו'. 7. ל"ל והשתא אליבא דמאן קאמר ליה אי אליבא כו׳.

מוסף רש"י במחוורת לו. שתהא ברורה לו (פסחים פא:). כי דרך. טמא לנפש דומיא דדרך רחוקה הוא (שם). איזוהי טומאת התהום. שהותרה לנזיר ועושה פסח שם). המוצא מת מושכב לרחבה של דרך. והוא עבר שם ואי שלא נגע שם או האהיל (שם). לחרומה ואכול דחרותה טמא. דלא הותרה בו טומאת התהום, ואילו טוממת הסתיאם, וחיכו לאורכו של דרך אפילו טומאת התהום אין כאן

מתבי' נויר שגילה. תגלחת טהרה ביום שלשים ואחד שלו: אונודע לו שהוא טמא. בטומאת מת בין שנטמא בתוך מלאת בין שנטמא לאחר מלאת בולבו ביום קודם שהביא קרבנותיו ושגילת: אם עומאה ידועה. היתה בשעה שנטמא ה"ז סותר את הכל

אבל גו לא נטמא עד לאחר הבאת קרבנותיו אפילו בטומאה ידועה

אינו סותר אלא ז' כדתנן בפרק

שלשה מינין (לעיל דף מו.) מי שמרק

עליו אחד מן הדמים כו' ואוקימנא

בגמרא ושסן דלדברי הכל ז' סותר ותו

לא: ואם עד שלא גילה. נודע

לו שנטמא בין בו ביום בין שנטמא

בתוך ימי מלחת: בין כך ובין כך.

בין בטומאה ידועה בין בטומאת

התהום סותר את הכל: כילד. היא

טומאת התהום שאינו סותר אם נטמא

בטומאת מת וירד לטבול במערה

ביום שביעי שלו ולאחר שילאדו

מלא לשם מת שהוא לף על פני

המים שבפתח המערה והוא לא הכיר

בו כשירד שם לטבול אין זו טומאת

התהום הואפי׳ אם לא נודע לו

עד לאחר גילוח ואפילו אם לא ירד

לשם לטבול אלא להקר ה"ז טמא

וסותר את הכל: אבל אם נמלא

משוקע בקרקע המערה. יושבשעה

שנכנס לא היה לף בזו יש חילוק

פעמים שהוא טהור ופעמים שהוא

טמח כשנכנס לשם ולח נכנס בה

אלא להקר ונודע לו לאחר גילוח שנמלא לשם מת משוקע כנגד פי

המערה ה"ז טהור דזו היא טומאת

התהום אבל ירד לשם ליטהר

מטומאת המת ואח"כ נודע לו ואפילו

לאחר גילוח ה"ז טמא וסותר את

הכל אע"פ שהיא טומאת התהום:

שחוקת טמא טמא. העמידו בחוקת יו טמא: וחוקת טהור.

שיורד לשם בחזקת טהור: שרגלים לדבר. כלומר שהדברים נרחין

כך דטהור העמד על חזקתו וטמא על חזקתו ותיהוי חזקת טהור

טהור וחזקת טמא טמא: גבו׳ במחוורם לו. בברורה לו כגון

טומאה ידועה סותר אבל לא על טומאה שאינה ידועה לו: ור"ל

אמר אמר קרא. גבי עושה פסח כי יהיה טמא לנפש או בדרך

רחוקה: כי דרך מו בגלוי אף טומאה בגלוי. לאפוקי טומאת

התהום דלא והוא הדין למיר דבכל מקום מיר ועושה

פסח כי הדדי נינהו: נשלמה למ"ד כי דרך. דבגלוי

שפיר דכיון דאחד מכירה בסוף העולם הוי יוגלוי: אלא למ"ד

במחוורת לו כי מכירה אחד בסוף העולם. אמאי הוי טמא והא

אינה מחוורת לו: וחו. בין למ"ד במחוורת לו בין למ"ד כי דרך

כיון דמדאורייתא טומאת התהום הותרה גבי הא דתניא המולא

מת מושכב כו' מאי שנא גבי תרומה דהוי טמא וגבי טיר ועושה

פסח דהוי טהור: אלא טומאת התהום גמרא גמירי לה. דאינה

מטמאה והכי גמירי לה דלנזיר ועושה פסח בלבד אינה מטמאה

אבל לתרומה לא גמרינן הילכתא ומשום הכי הוי טמא: מאן

מנא. דאם נודע לו קודם גילוח אע"פ שהביא קרבנותיו סותר:

א"ר יוחנן ר"א היא דאמר. בפרק ג' מינין (לעיל דף מו.) ואחר

ישתה הנזיר יין [במדבר ו] אחר מעשים כולן דברי ר"א סדכיון דעדיין לא

גילח כמי שנודע לו בתוך מלאת דמי וסותר את הכל דאי לרבנן

כיון שנזרק עליו אחד מן הדמים שוב אינו סותר: בעי רמי בר חמא

נטמא. בטומאת התהום בתוך ימי מלאת ונודע לו לאחר מלאת

קודם הבאת קרבנותיו וקודם גילות: מהו בחר ידיעה אולינן.

כלומר מי אמרינן דהא דגמרינן דטומאת התהום אינה סותרת

היכא דידיעה הויא לאחר מלאת אפילו היכא דנטמא בימי מלאת

או דילמא כיון דנטמא בימי מלאת אע"ג דנודע לו לאחר מלאת

ואפילו לאחר הבאת קרבנותיו לא אמרינן דטומאת התהום הותרה

לו וסותר. ולרמי בר חמא דקמיבעיא ליה הכי לו לא שמיעא ליה מתני׳ ואמטו להכי המיבעיא ליה הכי אי סותר או אינו סותר כלל:

מתני' אנזיר שגילח ונודע לו שהוא ממא אם שומאה ידועה סותר ואם שומאת תהום בקרקע המערה ירד להקר מהור לימהר היא דאמר ייתגלחת מעכבת בעי רמי בר

אינו סותר אם עד שלא גילח בין כך ובין כך סותר יכיצד ירד למבול במערה ונמצא מת צף על פי המערה ממא נמצא משוקע ממומאת מת ממא שחזקת ממא ממא וחזקת מהור מהור שרגלים לדבר: גב" מנא הני מילי 4אמר ר"א דאמר קרא ווכי ימות מת עליו בפתע פתאום עליו במחוורת לו ריש לקיש אמר אמר קרא יכי יהיה ממא לנפש או בדרך רחוקה כי דרך מה דרך בגלוי אף כל בגלוי ואלא יהדתנן יאיזוהי טומאת התהום כל שאינו מכירה אחד בסוף העולם אבל מכירה אחד בסוף העולם אין זו מומאת התהום בשלמא 🕪 למ"ד כי דרך שפיר אלא למאן דאמר במחוורת לו כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי ותו הא דתניא המוצא מת' מושכב לרחבה של דרך בתרומה ממא בנזיר ובעשיית פסח מהור מאי שנא אלא מומאת התהום יגמרא גמירי לה: אם עד שלא גילח וכו': מאן תנא א"ר יוחנן ר"א חמא נטמא בתוך מלאת ונודע לו לאחר מלאת מהו בתר ידיעה אזלינן וידיעה אחר מלאת היא® או לא ולמאי למיםתר אמר

דמת הותר דוחא לאדם שלא היה בחזקת טומאת מת: שחזקת טמא טמא² (כלומר) שרגלים לדבר. כלומר שטעם גדול י"ל הואיל והוא בחזקת טומאת מת לא הותרה טומאת התהום אללו והא דנקיט ברישא ירד לטבול ובסיפא ירד להקר יש ליתן טעם לדבר דרישא רבותא קא משמע לן אף כי ירד לטבול דמסתמא דקדק ועיין היטב שלא תהא טומאה סביביו ונמצא מת לף על פי המערה מ"מ טמא משום ספק טומאה ברה"י וסיפא רבותא המ"ל אף כי ירד להקר ואין דרכו לבדוק ולדקדק סביביו מ"מ כי משוקע בקרקע המערה טהור משום דהוי טומאת התהום: במחוורת לו. אבל בטומאת התהום שאינה מחוורת ולא הכיר בה אחד בסוף העולם אז אינו סותר: רבי שמעון בן לקיש אמר בי דרך. גבי עושה פסח כתיב איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם ומדסמך טמא לנפש לדרך נאמר כי דרך וגמרינן מיר מעושה פסח אבל בפרק כילד לולין (פסחים דף פא: ושם) לא קאמר הש"ם הכי והכי איתא התם במחוורת לו אשכחנא נזיר עושה פסח מנלן דכתיב או בדרך רחוקה כי דרך כו׳ משמע התם דלא פליגי ולא גמירי נזיר מעושה [פסח]:

בזיך שגילח. תגלחת טהרה ונודע שהוא טמא אם טומאה ידועה

שבמקום שעבר היתה טומאת התהום ובגמרא מפרש איזו היא טומאת

התהום שאין אחד בעולם מכירה והכי הילכתא גמירי לה:

היא סותר ואם טומאת התהום היא כלומר שנודע לו

ער שלא גילח. נודע לו בין כך

ידועה בין בטומחת התהום דכי

גמירי טומאת התהום דלא סתרה

דוקה כשנודע לו החר שגילח הבל

נודע לו קודם שגילח סותר:

כיצד דין פומאת התהום ירד

טומאת שרך ונמנא כזית מן המת

לף על פני המערה ספק אם היה

כזית מן המת בתוך המערה בשעה

שמבל והאהיל או שמא לא היה שם

בשעה שטבל טמא דספק טומאה

ברשות [היחיד] ספקו טמא ואם

נודע לו אפילו אחר שגילח טמא ולא

אמרינן אף כי היה כזית מן המת

תוך המערה בשעה שטבל יהא טהור

משום טומאת התהום דכיון שאין

שום דבר מכסה עליה הוה ליה

כטומאה ידועה:

בושוקע בקרקע המערה. אז ודאי מיקרי שפיר

טומאת התהום ולכך ירד להקר

וליום אחרון שגילח נודע לו אותה

טומאה טהור משום דטומאת התהום

הוא: ליטהר מטומאת מת. אם ירד

ליטהר מטומאת המת ואחר שחזר

ומנה ימי נזירותו וגילח נודע לו

כשירדי למערה היה כזית מהמת

משוקע במערה טמא: שחזקת טמא

טמא. דכי גמירי דטומאת התהום

למבול במערה נשניל

ובין כך סותר בין בטומחה

אלא למ"ר במחוורת לו כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי. ובפ' כילד לולין (ג"ו שם) לא קאמר הכי דקאמר למ"ד כי דרך נימא עד דידעי בה כולי עלמא כי דרך":

לנזיך ועושה פסח שהור. ומיירי נטומאת התהום כדפרישי׳: נסמוך: ומאר שנא תרומה מנזיר ועושה פסח. בפרק כילד לולין (גם זה שם) ליתה החי פירכה דסוגיה דהתם לית לה דגמירי אהדדי אלא טומאת התהום גמירי: באן תנא א"ר יוחנן ר"א היא דאמר תגלחת מעכבת. מלשתות ביין דלרכנן דאמרי דתגלחת אינה מעכבת א"כ אחר שנזרק הדם אין [עליו] עוד תורת נזיר וכן 5 שנודע לו עד שלא גילח כמי שגילח חימה 6 דבפ׳ כילד לולין (גם זה שם) אמר מר בר רב אשי טומאת התהום מרלה אפילו נודע לו קודם זריקה והשתא [אי]? אליבא דר"א אפילו לאחר זריקה סותר קודם גילוח ואי אליבא דרבנן הא קודם זריקה לרבנן מעכבת כקודם גילוח לר"ח דהכח משמע דדבר המעכב סותר לכ"ע י"ל דלגבי עושה פסח מיירי

שאין טעון גילוח ואתיא בין לרבגן בין לר״א דכיון שנשחט הפסח א״כ הוי הדם עומד ליזרק וכל העומד ליזרק כזרוק דמי ולכך אין סותר כיון שנשחט אבל תגלחת מצוה באפי נפשה היא ועוד י"ל דהא דאמרינן התם טומאת התהום מרצה היינו ע"י ריצוי הציץ ולכך סומה כאן שנפחם מכל מבלחו ממום במפי לפסם המין דלים ליהו למתיקן המם סומתה המאחר. בטומאה ידועה או בטומאת מרלה אף קודם זריקה אבל על התגלחת לא שייך רלוי ליץ: בער מיר המא נישמא תוך מאחת. בטומאה ידועה או בטומאת התהום ונודע לו לאחר מלאת קודם גילוח לר"א מהו בתר טומאה אזלינן וסותר שלשים או בתר ידיעה אזלינן וסותר שבעה:

אמר

לתול קרום שגלו היה טומא להיה להיה משומאת מת טמא. ואי מקרא כיון דודאי נטמא בקבר התהום מה לי היה טמא מה לי היה טהור כיון דמטומאת מת ידועה [כבר טבל] וטיהר: טומאת מקרא ליכא טעמא לפלוגי. וכן מסיפא ליטהר מטומאת מת טמא. ואי מקרא כיון דודאי נטמא בקבר התהום מה לי היה טמא מה לי היה טהור כיון דמטומאת מת ידועה [כבר טבל] וטיהר: מאן תנא אר"י ר"א היא דאמר תגלחת מעכבת מלשתות ביין וליטמא למתים דלרבנן דאמרי אין התהום גמרא גמירי לה. וקראי דמייתי לעיל אסמכתא בעלמא נינהו ודוקא לנזי ועושה פסח גמירי. מאן תנא אר"י ר"א היא דאמר תגלחת מעכבת מלשתות ביין וליטמא למתים דור או שלא גילח כמו משגלח: בעי רמי בר חמא נומא תוך מלאת (ז') טומא' ידועה או בקבר התהום ונודע לו אחר מלאת קודם תגלחת מעכבת משנורק הדם אין עליו תורת נזי׳ עוד וכך הוי עד שלא גילח כמו משגלח: בעי רמי בר חמא נומא מוך מלאת (ז') טומא' ידועה או עליו

פי' הרא"ש

נזיר שגילח. הביא קרבנותיו וגילח: אם טומאה ידועה. פי׳ טומאה שהיתה כגוז שלא היה קבר התהום סותר: טומאת התהום כדמפרש בגמ' שאין אחר מכירה בסוף העולם. אע״פ שודאי טמאת׳ אינו סותר דהלכה היא בנזיר: אם עד שלא גילח וכבר הביא קרבנותיו: בין כך טומאה ידועה ובין כך טומאת התהום סותר. דהא דגמירי הומהם סחונו דהא הגמידי דטומאת התהום לא סתרה היינו דוקא היכא דנודע לו אחר גילוח לר"א או אחר קרבנותיו לרבנן: כיצד דין טומאת התהום ירד . לטבול במערה. מטומאת שרץ ונמצא כזית מן המת צף על פני המים ספק האהיל עליו ס׳ לא האהיל עליו טמא דספק טומאה ברה"י ספקו טמא ואם נודע לו ס' זה אם אחר ידועה ואע"ג בגמ' ספק טומאה צפה טהורה היינו ס' מגע אבל ס' אהל טמא: משוקע בקרקע המערה. במקום שטבל ובודאי נטמא אם נודע לו אחר טהור ואינו סותר דהיינו טומאת התהום וברישא נקט לטבול לרבותא אע"ג דהטובל מטומא׳ נזהר מכל דבר המטמא אפ״ה ל) טהור ליטהר מטומאת המת. כגון שהיה נזי׳ טמא וטבל במערה שהיה המת משוקע בה והשלים נזירותו. או טמא מת . נזירות טמא וסותר שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור שרגלים לדבר. האי רגלים לדבר לאו דוקא דהכי גמירי הלכתא אלא כלומר קצת טעם יש לדבר כיון דבחזקת טומאת מת לא נתנה :הלכה לטהרו דטומאת התהום אינה סותרת עליו: במחוורת לו לאפוקי טומאת התהום שאינה מחוורת: ר"ל אמר כי דרך. גבי פסח כתי׳ איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה (טמא) טומאה כי דרך בפ׳ כ״צ יש סוגייא אחרת דקאמר התם אשכחן נזי' עושה פסח מנ"ל אמר קרא כי דרך. אבל סוגיא דהכא סברא דמר יליף נזי׳ מפסח ומר יליף פסח א' בסוף העולם פירוש שאפשר (שאדם) [שאין אדם] מכירה: בשלמא למ"ד כי דרך שפיר יני ל היי מכירה בסוף בייולת הייא גלויה כי דרך. ובפסחים קאמר עד דידעי בה כולי עלמא כי

טהור דהוי טומאת התהום כדמפרש לקמז מ"ש כי

כו מפוש לקמן מש כי היכי דילפת נזיר מפסח למר ופסח מנזי׳ למר הכי

נמי לילף כל שאר דבר מנהון. והכי נמי ה״מ למפרך ממתני׳ דמפלגא

ביז נודע אחר שגלח לנודע

א) נראה דחסר כאן וצ"ל אפ"ה טמא משום ספק טומאה ברה"י וסיפא רבותא קמ"ל אף כי ירד להקר וכו' אפ"ה טהור וכ"ה בתוס' בסוד"ה משוקע.